

Datum besluit B&W 8 januari 2019
Forumverg. d.d. 22-01-2019
Agendapunt nr. 9
Portefeuillehouder(s) M. Borsboom-Turabaz - Duurzame Stadsontwikkeling, Groen,
Cultuur en Dieren
Redacteur M. Bal
Doorkiesnummer
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkelingen Duurzame
Gemeente
Corsanummer 18.105763

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Energievisie Rijswijk
2. Voorstel
Vaststellen Energievisie Rijswijk

3. Inleiding

Voor u ligt de Energievisie voor Rijswijk. Deze visie is met zorg door de gemeente samen met stakeholders en bewoners opgesteld. Zoals benoemd in het Hoofdlijnenakkoord streeft de gemeente ernaar in 2040 energieneutraal te zijn. Ook de lokale stakeholders Rijswijk Wonen, Vidomes en Stedin kennen ambities op het vlak van duurzaamheid. Bij de energietransitie is de gebouwde omgeving de meest omvangrijke opgave voor Rijswijk. Hier is de meeste klimaatwinst te behalen met alternatieve (aardgasvrije) warmtevoorziening. In Nederland is de beweging van het uitfaseren van aardgas, als belangrijkste huidige warmtebron, in korte tijd hoog op de agenda komen te staan. Ook in Rijswijk vraagt dit om een grote inspanning de komende jaren.

In overleg met stakeholders en bewoners is in de Energievisie de route naar een aardgasvrij Rijswijk opgesteld. Betaalbaarheid voor de eindgebruiker, laagst mogelijke maatschappelijke kosten en het betrekken van bewoners zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. De wijken waarin de verdiepende verkenning het meest kan opleveren, worden ook genoemd: Ministerbuurt, Te Werve en De Strijp. Drie wijken met mogelijk drie verschillende oplossingen als alternatief voor aardgas.

De haalbaarheid van de ambities hangt nauw samen met de lokale uitvoeringsstrategie, regionale mogelijkheden (Regionale Energie Strategie, RES) en de landelijke ontwikkelingen (o.a. uitwerking Klimaatakkoord). De RES laat zien dat Rijswijk niet zelfvoorzienend kan worden en afhankelijk is van het energieaanbod uit de omgeving. Voor onze regio geldt bovendien dat er voor de toekomstige duurzame energiebehoefte een tekort is aan duurzame elektriciteit en een overschot aan warmte aanwezig is. Een verdeelvraagstuk waar uitdaging ligt. Daarbij blijft energiebesparing ook een noodzakelijk aandachtspunt. Niet alleen om de ruimtelijke impact te minimaliseren van duurzame alternatieven, maar ook omdat de besparing in elektriciteit door groei van het gebruik teniet kan worden gedaan. De regio gaat bovendien uit van een uiteindelijke beperking van de totale energievraag van 20% in 2050 (48% besparing in de energievraag van woningen). Deze aspecten zijn medebepalend voor de geschetste koers in de Energievisie. Ook de landelijke ontwikkelingen en nog te maken politieke keuzes, maken in de (nabije) toekomst duidelijk wat haalbaar is, met welk tempo, en wat niet. Een transitieopgave van deze omvang wordt nu eenmaal niet in een korte periode gerealiseerd. Van belang is dat de eerste stap wordt gezet: het aangeven van een koers en het gezamenlijk verkennen naar mogelijkheden en kansen. Dat is wat deze Energievisie voor Rijswijk weergeeft.

Ontwikkelingen zoals de Leiding door het Midden zijn meegenomen in de Energievisie. Gelet op de samenstelling van het vastgoed in Rijswijk (hoge stedelijke dichtheid) vormt collectieve warmte een kansrijk alternatief voor het aardgas. Voor een collectief warmtenet geldt dat qua infrastructuur een hoge investering nodig is. De verduurzaming van woningen kan, met de beschikbaarheid van een warmtenet, in de toekomst verder vorm krijgen door de koppeling aan duurzame bronnen (bijvoorbeeld geothermie). Nadere uitwerking en een haalbaarheidsanalyse van een warmtenet vragen een intensieve samenwerking met partners. Dat vraagt ook om afstemming met aanpalend gemeentelijk beleid. Deze samenhangende manier van werken is noodzakelijk voor een realistische en effectieve uitvoering. Geen van de partijen staat alleen aan het stuur en daarin ligt de basis van de (wijk)aanpak.

De energietransitie is inmiddels al begonnen. In de maatschappelijke beeldvorming is het besef van urgentie gegroeid. Zowel de woningcorporaties als particulieren (VvE's en individuele eigenaren) verduurzamen hun woningen. De gemeente wil hierbij de informatieverstrekking en (bovengemeentelijke) subsidietrajecten verzorgen. De benodigde capaciteit en middelen zijn nodig voor een succesvol langjarig uitvoeringsprogramma.

Campagne

In het voorjaar van 2019 start de gemeente Rijswijk met een gemeentebrede campagne in de genoemde drie wijken, in combinatie met maatwerk, gespitst op de verschillende doelgroepen onder de bewoners. Met stakeholders wordt in beeld gebracht welke alternatieven voor aardgas in de wijk kunnen worden toegepast. Met bewoners gaan we in gesprek: we geven duidelijk aan waar we staan en bieden de mogelijkheid tot actieve betrokkenheid. Het doel is enerzijds om inwoners bewuster te maken en hen meer inzicht te bieden. Anderzijds willen we een gezamenlijke aanpak met inbreng van bewoners en stakeholders in de wijk organiseren. Voor actieve bewoners is er de mogelijkheid plaats te nemen in werkgroepen die bijvoorbeeld de toepasbaarheid van technieken in beeld brengen. Alle bewoners zullen ook regelmatig worden geïnformeerd. De campagne wordt zodanig flexibel ingericht, dat stakeholders kunnen meedenken en meelifen. Bij de nadere uitwerking zal ook hier de samenwerking gezocht worden.

Mensen, organisatie en middelen

Vanuit de gemeente Rijswijk is met de vaststelling van de begroting €300.000 extra gereserveerd voor 2019. Met een inzet van ca. 3 fte. en een beschikbaar werkbudget kan de gemeente haar regierol in deze opgave invullen. De regierol houdt in dat intensief wordt samengewerkt aan deze gezamenlijke opgave met stakeholders en geïnteresseerde bewoners. De opgave vraagt samenwerking met opgaves die op ruimtelijke ingrepen zijn gericht. Ook vraagt het samenwerking met o.a. vastgoedeigenaren en netbeheerders. En het vraagt een verkenning naar mogelijke collectieve oplossingen voor warmte (warmtenet). Een wijkaanpak zal worden opgezet. Daarnaast wordt de opgave vanuit de MRDH en de provincie met kennisopbouw en netwerken gefaciliteerd (zoals de RES).

Samenwerking vraagt concrete inzet vanuit alle stakeholders. Het vraagt ook inzet vanuit de verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie. Het streven is om in de eerste helft van 2019 een lokale samenwerking met partners af te sluiten. Dit om de wederzijdse belangen, doelen, inzet en governance te benoemen. Naast de bestuurlijke besluiten binnen de afzonderlijke situaties, zal op project- en stuurgroepniveau de samenwerking verder worden vormgegeven.

Behalve de gemeentelijke middelen, die een bijdrage leveren aan de diverse op te starten trajecten, blijft het aanboren van diverse subsidietrajecten ook van groot belang. De haalbaarheid kan daarmee worden vergroot of versneld. Momenteel participeert de gemeente Rijswijk in het VNG-traject 'Innovatieve Aanpak VvE's'. Daarnaast beogen we met een goed wijkplan verkozen te worden tot deelnemer aan de 'Proeftuinen Aardgasvrije Wijken' van BZK. Bij het schrijven van dit wijkplan wordt gekeken naar voorbeelden van vergelijkbare aanpakken bij andere partijen in de regio (gemeenten, corporaties).

Conclusie

Met het vaststellen van de Energievisie Rijswijk door de gemeenteraad, en commitment bij stakeholders (o.a. woningcorporaties), geeft elke partij aan deze koers gezamenlijk te gaan inzetten. Dat betekent dat stakeholders samen met de gemeente aan de slag gaan met de verdere uitwerking in de genoemde wijken: Ministerbuurt, Te Werve en De Strijp. De gemeente Rijswijk zal daarin de regie op zich nemen. 'Regie' houdt hierbij het trekken en organiseren van het programma in en het samen met de stakeholders vormgeven van de samenwerking. Het doel is om een gedragen, haalbare en betaalbare aanpak te ontwikkelen voor (in eerste instantie) elk van de drie wijken.

4. Beoogd effect

Van de drie wijken een haalbare en betaalbare uitwerking (gereed eind 2019 / begin 2020). Een lokale samenwerkingsovereenkomst (voorjaar 2019). Opgaan voor de 2e fase van de 'Proeftuinen Aardgasvrije Wijken' van BZK (juni 2019).

5. Argumenten

Uit de vertaling van het klimaatakkoord van Parijs naar Rijswijkse maatregelen, is de wens tot het opstellen van een Energievisie ontstaan. Dit is noodzakelijk om tijdig te starten met de voorbereiding op het in beeld brengen van alternatieven voor aardgas, waarbij de gemeente op deze aanpak de regie kan voeren. De gemeente kan daarmee voldoen aan de eis dat alle gemeenten eind 2021 over een transitievisie op warmte voor alle wijken beschikken, inclusief een tijdpad.

6. Kanttekeningen

De Energievisie Rijswijk kan alleen samen met bewoners en stakeholders verder worden uitgewerkt.

7. Financiën

Voor het jaar 2019 is het budget al vrijgemaakt. In de begrotingscyclus worden eventuele nadere kosten voorgesteld. Medio 2019 zal meer duidelijkheid ontstaan over de benodigde inzet van partijen en de mogelijke inzet van middelen voor de uitvoeringsagenda. Dat betreft dan een bijdrage aan effectieve maatregelen in de komende jaren. Ook landelijke en regionale ontwikkelingen omtrent budgetten, subsidies en financieringsconstructies worden gevolgd en zullen van invloed zijn.

Voor de wijkaanpak, de communicatie en de verdiepende onderzoeken volstaat naar verwachting het gemeentelijk budget voor 2019. Indien blijkt dat extra middelen nodig zijn, zal dat later onderbouwd worden voorgelegd. Dat geldt voor zowel de stakeholders als de gemeente Rijswijk.

8. Vervolg

Met het vaststellen van de Energievisie Rijswijk kan de uitwerking met stakeholders en bewoners van start gaan.

9. Communicatie

Eind eerste kwartaal 2019 zal een publiekscampagne van start gaan.

10. Bijlagen

1. Energievisie Rijswijk (18.18.105701)
2. Basisdocument Regionale Energiestrategie regio Rotterdam Den Haag (18.106139)

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op
Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en wethouders
d.d.8 januari 2019, nr. 19002

BESLUIT:

De Energievisie Rijswijk vast te stellen.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van

de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

drs. M.J. Bezuijen